

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 80— Cor.
 Pe jumătate an 40— .
 Pe 3 luni . . . 20— .
 Pe o lună . . . 7— .
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 100 franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

**REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA**
 Strada Zrinyi Nr. 1 a.

INSERTIUNILE
 se primesc la administrația.
 Mulțumite publice și Loc
 deschisă costă șirul 1 Gor.
 Manuscrisurile nu se in-
 napotază.

ROMÂNUL

Proclamarea unității naționale.

Marea Adunare Națională dela Alba-Iulia prin glasul alor o sută de mii de Români decretează alipirea la România pentru vecie a Ardealului, Banatului și teritoriului românesc din țara Ungurească.

Măreață zi, înălțătoare zi de 1 Decemvrie! În sfârșit ai sosit după așteptări grele și lupte secilare ca să poți capătă robiei și să începi istoria Românilor liberi.

Am gemut sub jugul legilor grele, sub tratamentul regimurilor ungurești impilatoare, am fost împiedecați să ne vedem de rosturile naționale specifice, cari sunt legate de individualitatea națională a poporului românesc. Și se părea că o să ne drapească și risipească dușmanii noștri, să ne sfășie trunchiul național slăbit și încătușat, să ne sape mormântul de veci. Toți fiii neamului românesc n'au avut altceva comun decât suferința că ne împărtașim de această soartă carepera a tuturor. Dar tocmai această suferință comună a fost elementul de coeziune, care nu ne-a lăsat să ne împrăștiem, ci ne-a unit în sentimentele și speranțele noastre. Acestei suferinți avem să-i mulțumim că toți fiii neamului strigă astăzi deodată să cadă cătușile robiei, să piară neceptatea.

Ca un singur om, întreg românismul cuprins între crestele carpatine și apa șerpuitoare a Tisei, și-a dat expresiune glasului de revoltă contra trecutului plin de fantome urite, și a declarat sărbătorește că este decis să rupă cu comuniunea de stat a asupritorilor maghiari și să se închege într'un stat național al Românilor de pretutindeni. 100.000 de oameni s'au adunat în cetatea lui Mihaiu Vițeazul și a martirilor Horia, Cloșca și Crișan, pentruca să spună lumii întregi că vreau România Mare, țara tuturor acelor cari vorbesc limba românească, poartă port românesc, vreau școală românească, vreau dreptate românească, libertate românească.

Cu toate că timpul dela convocare până la adunare a fost foarte scurt, imensa afluență de lume românească dovedește că a fost perfect pregătită sufletește, că n'a avut necesitate de răsândire că oare ce-i de făcut, ci s'a pus pe tren ori a plecat pe jos zile de-arândul, pentruca să-și poată manifesta dorința asta veche și scumpă sufletului ei că vrea desrobire.

Conștiința vie națională de care a dat strălucită dovadă poporul românesc cu prilejul Adunării Naționale din Alba-Iulia este greutatea cea mai de valoare care trage hotărâtor în cumpănă astăzi în aranjarea chestiunilor internaționale. Nouă nu ne poate reproșa nimeni, nici dușmanii noștri neîndurați, că noi n'am avea această greutate hotărâtoare. Prin armare plebiscitul, ale cărui șanse erau așa de pesimist judecate pentru noi de presa maramură, a reușit pe deplin. Convocată în timp scurt, în vreme de iarnă, în lipsă de mijloace de comunicațiune comode, și între terorizări și propagande ostile, Adunarea Națională dela Alba-Iulia a întrecut toate așteptările noastre. Legitimitatea hotărârilor este perfectă

și necontestabilă nici din partea dușmanilor cu intențiile cele mai subversive.

Cu greu s'ar putea strânge într'un buchet unitar nenumeratele tablouri câte s'au desfășurat înaintea ochilor pe trenuri, în cetatea Albei-Iulii. Ar trebui un penel maestru ca să prinzi aspectele așa de variate ale mișcărilor cu acest prilej. Câte cântece și jocuri, câte urale și ovații, contopindu-se toate într'o uriașă simfonie a conștiinței naționale. Vor regreta toți, câți n'au participat la sărbătoarea națională cea mai mare de care am avut parte Românii obidiți și schingiuiți ai fostei Ungarii. Pe toată viața li se imprimă în inimă emoționantele scene acelor cari au fost de față la această sărbătoare prin cari Românii își afirmau voința de desfacere totală de Unguri și de unire a tuturor în România Mare. Aceste cuvinte: **România Mare**, au fost neînterupt strigate din pieptul zecilor de mii de Români. Când întâia oară a rostit d. Goldis în legătură cu proiectul de rezoluțiune, aceste două cuvinte, sala casinei române din cetate a răsunat de îndelungate și frenetice aplauze ce au durat câteva minute ridicându-se de pe scaun Marele Sfat Național întreg, cu vlădicii și întreg publicul. Rari momente, cari nu se pot uita, ci se imprimă în suflete pentru vecie înălțându-le și transportându-le în regiunile pure ale idealurilor.

Mii de Români sosesc

din toate părțile, cu trenurile și pe jos. Consiliul național român local din Alba-Iulia a făcut pregătiri întinse pentru primirea și încadrarea lor. Deja Joi seara sosesc întâle mii de oaspeți. Mulțumită admirabilei organizări și ordinei pe care a ținut-o Consiliul național local, satele din jurul Alba-Iuliei n'au putut participa decât în ziua adunării făcându-se loc celor mai de departe și ocolindu-se îmbulzeala prea mare. Trenurile tixite de lume răsunau de cântece ostășesti și de pe ferestrele lor se răsfirau în vânt frumoasele noastre stindarde naționale. Cântecele cele mai predilecte erau: *Pe-al nostru steag e scris unire*, *Desteaptă-te Române*, minunatul marș al marelui poet Iosif: *Veniți viteji, Drum bun*, etc.

Directia căilor ferate abia pe Sâmbătă, 30 Nov., a luat dispoziții pentruca Românii să aibă 3 trenuri speciale, unul dinspre Cluj, altul dinspre Pesta, iar al treilea dinspre Banat pe valea Begheiului.

Au sosit Români mulți, afară de delegați, și din părțile extreme ale românismului, din Maramurăs, Ugocea, Bichis, Torontal. Cât de vie este conștiința națională s'a putut vedea din următoarea reflexie a unui chipes țaran maramurăs făcută pe când un orator amintea de revendicările noastre până la Tisa:

— Și peste Tisa, doar Tara Maramurăsului este dincolo de Tisa...

Serviciul de siguranță.

Nu numai Consiliul național român local s'a achitat atât de admirabil de sarcinile grele, ci și garda noastră de acolo. Comanda militară română

din Alba-Iulia a luat măsuri întinse pentruca orașul să fie păzit de toate părțile și să fie deschisă orice neliniște și nesiguranță. Atât de jur împrejurul orașului, cât și pe străzi, la gară, pe zidurile înalte ale șanturilor de cetate au fost postate feciori români, vioi, serioși, gravi în îndeplinirea datoriei lor stricte ostășesti. A stors admirația tuturor exemplara disciplină a feciorilor români și ordinea perfectă ce-au susținut.

Planul de susținere a ordinii și siguranței a fost lucrat de căpitanul Medrea căruia-i steteau la dispoziție 1700 de feciori români și numeroși ofițeri.

Legiunile Albei-Iulii au fost următoarele: 3 companii dela garda centrală, o companie din Teiuș, o companie din Zlatna în port național — mândri căciulari ai lui Horia! —, 2 companii din Abrud — în port național —, o companie din Blaj, una din Săscior și una din Ighiu-Telna; pe lângă aceste legiuni au mai fost concentrate la Alba-Iulia pentru serviciul de siguranță o companie din Sibiul, una din Sebeș, una din Hunedoara și una din Cluj. Paza s'a făcut conform unui plan strategic, în oraș a fost numit de comandant căpitanul Gritta cu 2 și jum. companii, în cetate căpitanul Smeu cu 4 companii, iar pe câmpul lui Horia căpitanul Miculescu cu 4 companii. În jurul câmpului lui Horia s'au săpat tranșee și soldații noștri au susținut foc neînterupt ca să se garanteze siguranța din afară și să înălțure orice surprindere.

Am fost emoționați până la lacrimi văzând ce element de ordine și disciplină este soldatul român și am dat slujbe n'gând lui Dumnezeu că am scăpat de împănății feroci și trufași cu curelele peste fâlcii și polițiștii brutali și ursuzi cari apărau „idea de stat” și înăbușiau în noi orice îndrăzneală a afirmării simțemintelor naționale.

Impresia a fost atât de vie încât aseară pe la orele 6 și jum. s'a prezentat însuș d. Goldis într'o societate de doamne la căpitanul Gritta și și-a exprimat admirația față de ordinea exemplară ce domnește în oraș încât totul merge strună. A bătut la ochi și fostelor autorități locale minunata organizare românească. Foștul căpitan al orașului Molnar, căpitanul asistenței militare maghiare Bartha și cu viceprimarul s'au înfățișat căpitanului Medrea și i-au adus elogi pentru ordine și și-au exprimat recunoștința față de spiritul pașnic al poporului românesc.

Bănățenii

au ținut Sâmbătă consfătuire, în care s'a discutat situația creiată în Banat prin trupele sârbești de ocupație. Anume, bănățenii — acești inimoși fii ai neamului românesc — au fost împiedecați în manifestarea deamnă a sentimentului lor românesc. Nu au avut voie a se întruni, ca să trimită delegați la marea adunare națională și delegații cari au venit, au avut să lupte cu cele mai mari greutăți. Și deoarece în astfel de condiții nu se pot manifesta, cum ar dori, cer de urgență intervenție pentru înlocuirea trupelor sârbești de ocupație cu trupe franceze ori engleze. De altfel declară și acum, că voința nestrămutată a Românilor bănățeni este, ca Banatul întreg să facă parte din regatul României, și accentuiază deosebit, că unirea Românilor din Transilvania, Ungaria și Banat — trebuie să se facă fără nici o condiție. Hotărârea aceasta se impune prin vitejia armatei române și imensele jertfe ce le-a adus pentru desrobirea fraților lor.

Hotărârile conferinței s'au adus la cunoștința Consiliului Național român care a și ținut seamă de ele la stabilirea proiectului de rezoluțiune.

Caleidoscop.

Am sorbit cu nesăț atmosfera asta curat românească. Spiritul nostru s'a simțit la largul lui, neconturbat, neinfluențat. Nu exista grup de Români unde să nu re improvizeze glume, cântece, jocuri. Lumea fierbea de neastâmpăr, de exuberanță, de sănătate sufletească. Se întâmpla că unul din cei cari au infundat temnitele ungurești, ori au fost internați, ori au suferit exil dureros cu tot felul de privațiuni — mulțimea îl înconjură, îl solicita să-i vorbească, îl șoptea mângâieri... mai toți s'au văzut răsplătiți pentru suferințele trecutului cari acum ni se par niște coșmare urite și îndepărtate cari n'au ce căuta în zilele aceste de seninătate.

Sâmbătă seara întreg publicul din cafeneaua Hungaria tresare electrizat: pe uși se ivesc figuri dispărute de ani de zile dintre noi, refugiați, dezertori ce nu se împăcau să moară în luptă pentru un împărat care ne uitase și o patrie care ne însușură ființa noastră națională. Uite-i: ziaristii Ghiță Pop, Iosif Schiopul, Eugen Goga, economistul Vasile Osvadă. Câte un bucovinean îi întovărășia în drumul lor de a ne smulge cu totul, cu pănânt cu tot din ghiarele unei dominațiuni hrăpărețe. Auzim apoi că au sosit și ofițeri înalți din România, cari ardeau de curiozitate să-și vadă cât de repede frații eliberați. Publicul aclama și cerea să i se vorbească. Urale nesfârșite, strigătele continue: trăiască România-Mare, încheiau orații: aceste improvizate cu vervă.

Dar cine ar putea să detaileze precis scenele caleidoscopului inepuizabil? Să ne recreăm nițel și să vedem ce s'a întâmplat Duminecă.

Serviciul divin

s'a săvârșit cu solemnitate deosebită în amândouă bisericile românești din Alba-Iulia. În biserica ortodoxă de I. P. S. Sa părintele episcop Ioan I. Papp, în biserica unită de P. S. s'a dr Valer Frențiu, cu mare asistență și fiind de față număr imens de credincioși cucernici.

Nu vom uita niciodată momentele frumoase din cursul acestui înălțător serviciu dumnezeesc. În biserica ortodoxă în locul pricsei corul dlui Timotei Popoviciu a cântat marșul legionarilor români. Rugăciunea de mulțumită a cetii o P. S. Sa părintele episcop Cristea. Ochiul tuturor s'au umplut de lacrimi de bucurie, că am ajuns momente atât de înălțătoare.

La sfârșitul serviciului dumnezeesc credincioșii întonează: „Deșteaptă-te Române” și la cuvintele: „Murim mai bine 'n luptă”... toți ridică, în semn de jurământ mâna dreaptă.

Da, este acesta un simbol al voinței nestrămutate de a nu mai suferi niciodată robia, de a nu mai suferi călcarea în picioare a principiilor de libertate predicate de Domnul Hristos, căruia cu atâta evlavie s'a închinat astăzi toată suflarea românească.

Reculeși sufletește, cu ochii schinteietori de lacrimile bucuriei și mulțumirei, se îndreaptă Românii spre cetatea falnică, ca să aștepte hotărârea mare a adunării naționale.

Spre Adunarea Națională.

Bisericile protopopești n'au fost încăpătoare pentru un public așa de mare. Pe străzi este frig și un vânt tăios pișcă obraji. În lipsă de alte ocupații lumea, valuri-valuri, se îndreaptă spre zidurile vechei cetăți pline de amintiri mărețe, unde avea să se țină marea adunare națională. În fruntea grupurilor de sate erau steagurile naționale și tablele cu numirea localităților. Marșurile întesc pași și animează sufletele. Zăpada este moale și se frânge sub picioare. Păcat de vremea asta care face imposibil planul de a se ține toată adunarea sub cerul liber.

Trecem pe sub poarta de Jos, pe sub poarta lui Carol; pajurile împărătești au fost înlăturate și în locul lor fâlfâie triumfător stindardul nostru național — ca o răsplătare a umilirilor multe din trecut. Reprezentantii au bileț și se strecur în sala casinei militare române. Ceilalți nu pot străbate prin straja aspră a fecilorilor noștri. Mulțimea trece pe sub poarta lui Mihaiu Viteazul și umple câmpia înzăpezită.

Sala castnel

este fixată de lume, doar podiul din fund așteaptă pe membrii Marelui Sfat Național. Sala este mare, dar la nici un caz nu e încăpătoare pentru 2000 de oameni căși s'au furisat strivindu-se forțat.

Steagurile antantei

fac singurul decor al salei. Pe bradul dela mijlocul peretelui este aninat steagul nostru, având la stânga și dreapta steagurile celor mai mari protectori ai neamului românesc, celor dintâi luptători pentru libertate: Americanilor și Francezilor. În ambele aripi, apoi, mai atârână steagurile acelor popoare ale căror simpatii reciproce se cultivă astăzi cu multă conștiință: steagul ceh, iugo-slov, sârbesc, italian, belgian și englezesc.

Presă.

La masa dinaintea podiului iau loc ziaristii cari se înghesuiesc cum pot să ajungă numai să-și poată face notițe. Sunt reprezentate foile: Gazeta Poporului (dr. I. Broșu), Drapelul (Alexandru Vasilie), Telegraful Român (dr. N. Regman), Unirea (dr. Coltor), Biroul de presă al gardelor naționale (Ioan Montani), Foaia Diecezană și Lumina (dr. Cornel Cornean), Foaia Poporului Român (L. Pauckerov), Calea Vieții (dr. Nicolae Brinzeu), Revista Economică (Constantin Pop), Foaia Poporului (Nicolae Bratu), Glasul Ardealului (Dante Ovid Gherman), Opinea (dr. Romul Molin), Biserica și Școala (dr. T. Botiș), Glasul Bucovinei (Alec Popovici) și Românul (Ion Clopoțel). La masa ziaristilor la loc și stenograful angajat de ziarul Românul d. Vasile Vlaicu, șef-contabilul Băncii generale de asigurare.

Ovații furtunoase

Se fac membrilor Marelui Sfat Național cari intră în sală la orele 10 a. m. și urcă podiul. Întâiul este d. Vasile Goldiș, figura robustă, bărbatul de stat înăscut, al cărui rol în viitorul apropiat îl ghicește deja publicul. Vin apoi 6 socialiști față de cari toți au simpatii vii. Ca unii ce au îndurat chinurile internării sunt salutați cu căldură părinții protopopi Saftu și Lupăș și dr. N. Comșa. Sunt aclamați refugiații noștri, ziaristi de cel mai prețios talon: Ghiță Pop, Eugen Goga, Iosif Schiopul. Intre ovații nesfârșite urcă podiul arhierii români de ambele confesiuni sărutându-se frățește în această oră mare, dr. Ștefan C. Pop și dna, dr. Mihali, maiorul Vlad, ofițerii români sosiți cu tren special dela Cissereda: căpitanii Băgulescu, Mărculescu, locot. Jileriu, președintele Sfatului țării basarabene Halipa, delegatul bucovinean Procopovici. E ridicat pe umeri și aclamat generalul român Leonte, sosit cu trenul, dânsul a luat loc la masa ziaristilor.

Deschiderea adunării este precedată de puternice strigăte: trăiască România-Mare.

Deschiderea adunării.

Intr'o liniște solemnă se ridică d. dr. Ștefan C. Pop, bărbatul care timp de patru ani cu riscul vieții a dus o luptă aprigă contra asupririlor ungurești. Publicul îl aclamează. Popularul nostru deputat în calitate de președinte al Marelui Sfat Național ramân ia cuvântul:

Onorată Adunare Națională,

Marele Sfat Național în ședința din 7/20 Nov. a hotărât să convoace Adunarea Națională a națiunii Române din Ardeal, Banat și Țara Ungurească. Locul cel mai potrivit pentru această adunare este Alba-Iulia, această Mecă a românismului, unde zac moaștele celor mai mari martiri ai noștri: Horia, Cloșca și Crișan; loc sfânt pentru întreaga suflare românească. Fraților, aceste sunt momente înălțătoare, istorice și cine ar putea găsi cuvintele cari să zugrăvească tablourile ce le vedem și interpreta sentimentele ce le avem?

Cine putea să creadă că o să se schimbe astfel împrejurările după patru ani de războiu? Soldații noștri, la începutul războiului erau ademeniți că România va ține cu noi. Războiul s'a început cu închină și guvernele ungurești monopolizau pentru armata maghiară toată gloria armelor (strigăte: blăstăm pe ei). Voi popi și dascăli ați fost acuzați că subminați poporul și că ați trimis în țară pe Lucașu și Goga (să le fie rușine pentru astfel de acuze). În Banat au fost mulți Români deținuți și internați deodată cu Sârbii. Mama noastră România (trăiască România, aplauze furtunoase) n'a mai putut suferi atâtea dureri ale fiilor de peste Carpați și a trecut granița (aclamări). Cu pietate și smerenie ne închinăm acelor factori cari au venit în ajutorul nostru (trăiască). Preoții și intelectuali noștri au fost duși în lanțuri. Clujul știe Golgota (5000 de Români, așa-i). Mărginașilor li s'au răpit averile, li s'au înmulțit datorile, pentruca să se acopere cheltuielile unui războiu mizerabil (așa-i). Nu mai putem suferi această viață de robii (nu mai suferim, trăiască Consiliul, să ne elibereze armata română).

Momente mai senine avem de când au intrat în războiu Statele-Unite. Wilson (trăiască) face legi noi pentru popoare, a intronat principi nouă. Ce

a declarat acest bărbat?: voim libera dispunere a fiecărui popor asupra sorții sale și voim ca această liberă dispunere să nu fie frază, căci asupra aceleia se vor sfârâma toate consecințele; apoi el în acest războiu ia parte popoarelor mici cari n'au avut putere să-și spună cuvântul și voința: la care s'ar să aparțină, cum să-și întocmească instituțiunile politice. La noi nu s'a putut rosti cuvântul liber, în fiecare comună ne conduceau alții, în parlament ne strigau: streang vouă (strigăte: streang lor). Când învingeau se adunau în dietă și făuriau legi silnice contra națiunilor nemaghiare, iar când le mergea rău mai scriau și câte-o carte mitropolitilor noștri (răsete, aplauze).

Trebula să vină de baclui: 80 procente din moarhile se rugau: Doamne bate pe stăpânii noștri! Nu se putea să învingă crima. În vara anului acestuia trebula să se schimbe situația: Tu, Plave, ai fost prima cu valurile tale... (aplauze prețioase) Glorioasa națiune franceză (ura, trăiască Franța, aplauze de câteva minute) cu nobila Anglie (trăiască), cu sora noastră dulce Italia (trăiască), și mai ales întărite de puterile proaspete ale Statelor-Unite (trăiască) au dus la învingere steagul dreptății. S'a prăvălit zidul putred numit: alianța puterilor centrale (jos cu ele), căci a fost întemeiat pe minciună (așa-i), pe tirănie (așa-i), pe cele mai iconice interese, trebula să se prăbușească cu legi și cu împărați cu tot (așa-i, trăiască, aplauze prelungite).

Domnilor, Consiliul Național Român la timp primit și-a fixat atitudinea prin rostul dlui deputat dr. A. Vaida (trăiască), a adus la cunoștință lumii întregi că noi voim să uzăm de dreptul de liberă dispunere; am declarat că nu mai recunoaștem parlamentul și guvernul maghiar și că voim, singuri, neinfluențați de puterile străine, să ne organizăm în stat liber și coordonat.

Evenimentele, apoi, se precipită repede. Se publică crisoarea cu sota lui Wilson (trăiască) în care se spune că marele președinte cunoaște fetele mari aduse de România, îi recunoaște toate revendicările, îi recunoaște dreptul la o unitate națională (trăiască România Mare, aplauze frenetice). Armele Americii au impus dușmanilor noștri și acest drept l-au apărât. Ce-a urmat a fost dezvoltarea logică a evenimentelor. În momentul psihologic potrivit ne-am hotărât să luăm în stăpânire imperiul întregului teritoriu românesc. Dușmanii noștri nu ne-au recunoscut acest drept și ne-au aruncat acuze că noi nu dăm bunătați poporului (răsete, nu ne trebuie, să și le țină ei!). Ne-am văzut necesități să facem manifestul către popoarele lumii (d. dr. Pop citește ultimele două pasagi din manifest, publicul izbucnește în urale și aprobări unanime).

Cu acest manifest Consiliul Național Român și-a împlinit chemarea sa față de națiunea română. Ea își depune acum mandatul în mâinile națiunii române. Acum, voi reprezentanți ai poporului sunteți chemați să vă spuneți cuvântul (aplauzele din nou câteva minute). Venim înaintea voastră (ținând cont de mandatul vostru și declarăm că poporul român este matur, își cunoaște chemarea sublimă în lumea civilizată (trăiască, aplauze, vrem unirea tuturor Românilor). Propunerile le va face comitetul provizor. Cu sială vă salut pe voi reprezentanți ai poporului român, salut cu dragoste pe reprezentanții României cari nu vreau să facă aici politică (trăiască, aplauze) și cari nu vreau să le spun numele, pe reprezentanții Basarabiei: vicepreședintele Sfatului Țării: Pantilimon Halipa și delegatul Cazacilor, pe reprezentantul Bucovinei: prof. Alec Procopovici. Salut corpul voluntarilor din Transilvania și Ungaria cu sediul în Iași: dr. Victor Deieu, Vasile Osvadă, Vasincea, Eugen Goga, Bihoreștii.

Eu mi-am împlinit misiunea. Dumnezeu că ne dea înțelepciunea ca să aducem hotărâri!

Numesc de notari adhoc pe dd. dr. Laurențiu Oanea, dr. Sever Miclea, iar de raportor al comisiunii de verificare pe dr. Ion Suciu.

1228 de delegați

Dr. Ioan Suciu ia cuvântul și anunță că la 15 Noembrie s'a făcut conscrierea alegătorilor. Constată că s'au prezentat 680 delegați din 130 de societăți electorale. Afară de acestea aproape toate societățile noastre culturale, Asociațiunea din Sibiu și Arad, Fondul de teatru, școalele medii, Biserica prin episcopi, reuniuni învățătoresci, de măriși, comunitatea de avere, reuniunile femelești, școlile universitare, partidul socialdemocrat, multe alte corporațiuni și-au trimis reprezentanții la Adunarea Națională. Anunță apoi că au sosit din toate părțile mil de adrese dându-și asedimentul la lucrările adunării. Procedându-se la

scădere se constată că numărul delegaților de față este 1228.

Dr. St. C. Pop: îl declar de verificați. Adunarea Națională este capabilă să aducă hotărâri decisive.

Constituirea Adunării Naționale.

Comisia de candidare a biroului face următoarea propunere: între aclamări să fie numiți de președinte: *Gheorghe Pop de Băsești* și episcopii *Ivan I. Papp* și *dr. Demetriu Radu*; vicepreședinți: *dr. Mihali*, *dr. Ștefan Pop* și *Ion Flueraș*; notari: *dr. Al. Fodor*, *dr. Sever Miclea*, *dr. C. Brediceanu*, *dr. Silviu Dragomir*, *dr. L. Oanea*, *dr. Iosif Ciser*, *dr. Ionel Pop* și *dr. Gh. Crișan*.

Toți sunt aleși prin aclamațiune.

Deschiderea Adunării Naționale.

Pop de Băsești: Onorată adunare generală, națiunea română la toate evenimentele mari și în trecut s'a adunat ca să decidă asupra sorții sale. Așa a fost la 1848 pe Câmpia Libertății. Noi am trăit într-o robie sufletească, nu era permis să întorzi mâna fratelui tău. Adunarea Națională este datoră să înlăture această robie. Salut adunarea liberă a tuturor Românilor din Ardeal, Banat și Tara Ungurească, să punem astăzi piatra fundamentală a fericirii noastre venice (aplauze prelungite).

Declar ședința de deschisă.

Proiectul de rezoluțiune.

Se dă apoi cuvânt dlui Vasile Goldiș. Dsa este încredințat cu citirea proiectului de rezoluțiune stilizat în consfățuirile Marelui Sfat Național din 30 Decembrie. D. Goldiș precedează citirea proiectului de rezoluțiune cu următoarea vorbire rostită cu o dicțiune clară, vorbire ascultată cu o evlavie adevărată și întreruptă de observările fine ale publicului din sală:

Mărită Adunare Națională,

Zămislit din necesitatea imperiului roman de a-și așeza o sentinela puternică în Carpații sudici și coborârile lor împotriva semințiilor barbare dela Miazănoapte și Răsărit, cari amenințau cultura umană creiată prin geniul latin, neamul românesc dela început și până astăzi a îndurat soarta aspră rezervată oricărei sentinelle credincioase: loviturile dușmane și statornica răbdare.

Bogată și fericită la început, Dacia romană când se face trecătoarea nesfârșitelor seminții, cari orbite de strălucirea departe a Romei de aur se gonesc întrecându-se spre fermecătoarele orașe ale împărăției. Lovită de putreziciunea oricărei neam, care se oprește cu cerbicie la un anumit fustei pe scara civilizațiunii și năpădită în această slăbiciune de furnicarul toroadelor barbare, Roma sucumbă.

Creangă tăiată de puternica bulină, colonii lui Traian își adâncesc rădăcinile prin stânci și văi și podtoarele ogoare ale prejmuitorilor câmpii. Loviți de scutul împărăției și lăsați în grija proșterilor puteri, acești orfanți romanici acopâr trunchiul vechiu tracic și infiltrați de-o pătură groasă a blânzilor și visătorilor Slavi ei se făcură un singur neam, o singură limbă, o singură fire: neamul românesc.

Răsare o minune fără pereche în istoria lumii. Lung șir de veacuri călcată în picioare de orde barbare națiunea română își pierde unitatea de stat, se făcămă prin văi sub dominațiuni răslețe și una de alta neafârătoare, pierde incopcierea cu fluviul larg și luminos al istoriei mondiale, ca apa de ploaie în nisip par'că dispăre dela suprafața conștiinței umane. Dar când după optsprezece veacuri sufletul românesc se trezește din somnu-i de moarte și reinvie ca un soare luminos conștiința de neam, hotarele etnice ale acestui popor cu precizie a orobape milimetrică sunt tot acelea, cari sunt desemnate pe harta istorică drept hotare ale Daciei lui Traian și Basarabeianul, care-și adapă calul în valurile întunecate ale Nistrului se înțelege desăvârșit la graiu cu Crișanul din apropierea blondelor ape ale Tisei. Sentinela romană a rămas credincioasă chemării sale de a păzi geniul latinității și neîncetatei loviturii dușmane ea a opus virtutea-i legendară: statornica răbdare.

După lungi veacuri de ascunziș așezându-se în scoli cutropitori, națiunea română reappare la lumina istoriei în chipul unor țărișoare răzimate de Carpați și cu fețele spre Dunăre și Nistru, dar trunchiul cu rădăcinile în munții smulși odinioară dela eroicii Daci rămâne bătut de soarte rea și înlănat de un popor năpraznic la fire și pornit spre dominațiune fără cruțare. Fusese cuib de vârtejuri de răzăriri ale neamului nostru s'au lovit veacuri de-a rândul de nesățul hrăpitorilor dușmani, cari ne înjurau de pretutindeni.

Micile țărișoare, cari se întemeiaseră prin viteji coboritori din Maramurăș și Făgăraș, se loviri înainte de toate de cel mai crâncen dușman al oricărei comunități omenesti, zavistia și ura dintre frați. Nefericirea lor fu mărită prin inamici din afară: Unguri, Leși și Tătari. Se ridică în urmă semiluna și acum Românii sunt sortiți să-și apere cu sângele lor nu numai trupul și avutul, ci și sufletul și credința.

Scut s'au făcut culturile plăpânde ce începuse a încolți pe temeiurile învățăturilor lui Christos și prin jertfele lor fără seamăn întru apărarea progresului civilizațiunii umane față de concepția inferioară a mohamedanismului propagat principal cu mijloacele barbariei, Românii și-au făurit titlu neperitor și îndreptățire la recunoștința întregei omenimi. Nimic nu dovedește mai mult tăria credinței creștinești a sufletului acestui popor, decât faptul, că în numele luptei creștinătății împotriva păgânilor mai întâiu după răslătirea neamului prin soartea fatală s'a putut face pentru o clipă unirea lui în cetatea aceasta prin brațul puternic și geniul scânteetor al Viteazului Mihai.

Dar această unire de o clipă dispăru ca fulgerarea unei scânteii electrice și trupul neamului nostru se frânse iar în bucăți. Frații noștri de pe coborârile răsăritene ale Carpaților și din șesurile hotărnicite prin Dunărea de jos și apele Nistrului îndurară suzeranitatea turcească, suferiau prădăciunile Leșilor și Tătarilor, îngrășară cu sângele lor litfa blestemată din Fanar. Tara Cernăuților și mormântul lui Ștefan Cel Mare îl răpi hoștește pajura spurcată a Habsburgilor perfizi, dulcile câmpii ale Basarabiei le fură Muscalii tiran. Iar noi, cei ce rămăsesem la vatra străbună, în Ardeal, Banat și Tara-Ungurească am fost dripiți de cea mai crâncenă soarte ce-o poate avea un neam de oameni în lume. Am fost lăntuiți într-o robie trupească, economică și sufletească, cum nu se mai pomeneste în istoria întreagă a omenimii. Încerca-rea desperată în 1784, de a scutura jugul, n'a avut rezultat și sfârșitul din acest oraș al țaranului Horia așteaptă încă geniul literar, care să întruchipeze una dintre cele mai înfloritoare tragedii ale istoriei. Adevăr a grăit S. Bărnuțiu în epocalul său discurs rostit în catedrala Blajului în ziua cea mare din 1848 zicând: „Dacă nu-și poate închipi cineva greutățile, ce le suferiau Iudeii dela Faraoni, să se uite la Faraonii din Ardeal”.

Veacuri dearândul poporul românesc, adevăratul și legitimul proprietar al pământului, ce fusese odată Dacia romană, a fost socotit străin și sclav pe pământul său strămoșesc. Iar când după suferinți de secolii din depărtatul Apus, dela dulcea soră latină, care păsește în fruntea ginților spre lumina desăvârșirii, a sosit și în munții noștri duhul libertății, egalității și frățietății, când credeam să inviem la libertate prin întocmirile creiate de lumea nouă, vechii noștri oprimatori s'au înfrățit cu Împăratul, pe care ei îl detronase, cu Împăratul, pentru care noi vărsasem sângele nostru cu credință și aceste două puteri ne-au robit din nou. Umbra îndurerată a regelui munților, a scumpului nostru Iancu, rămâne pentru vecie clasica dovadă a legendarei ingrătitudini habsburgice. Împotriva voinței noastre au unit Ardealul nostru cu Tara-Ungurească și printr'un constitutionalism fals și mincinos ne-au luat libertatea cultului, ne-au desființat politicește, bisericile noastre le-au aservit tendinței lor de oprimare și ne-a făcut imposibil progresul economic, prin care am fi putut să ne apărăm împotriva năvălirii ordelor străine pe pământul părinților noștri.

Intr'acestea priviam cu iubire duiosă la frații noștri dela Răsărit, cari începuseră a se reculege din urgiile vremilor barbare. Resimțiră obârșia comună și la razele luminei primite dela Apus conștiința națională săvârși la 1859 unirea principatelor române sub bunul și luminatul Cuza-Voia, iar sângele vărsat din nou cu atâta vitejie împotriva păgânilor la 1877 scutură și cele de pe urme zale ale lanțului, care lega România de Constantinopol și la 10 Maiu 1881 Carol de Hohenzollern așează pe capul său coroana de rege al României libere și independente.

Noi însă ne făceam datoria de cetățeni al Ungariei și supuși credincioși ai dinastiei de Habsburg-Lotharingia. Am crezut, că îndelunga noastră răbdare și credința noastră pentru patrie și tron în cele din urmă totuși va muia inimile celor puternici și ni se va oferi chiar în interesul monarhiei puțința unei vieți naționale și condițiunile progresului cultural și economic. Așteptările noastre au fost zadarnice. Oprimarea se întărește. Oprimatorii mărturisesc acum pe față că scopul lor este un stat unitar național maghiar și că, prin urmare,

noi naționalicește trebuie să ne desființăm. A pornit opera de extirpare și războiul mondial, care acum s'a sfârșit, în gândul opresorilor noștri a avut chemarea să încordeze opul. Sute de mii de Români și-au vărsat și acum sângele lor pentru patrie și tron, iară patria și tronul au tărît în urgia internării pe părinții și frații acestor luptători; patria și tronul au decretat moartea școalei românești, au trimis sbirii lor în adunările noastre bisericesti, au pregătit proiectele pentru nimicirea noastră politică, au început ruinarea noastră economică, au aruncat în temniți zeci de mii de Români, ni-au sugrumat libertatea presei și a cuvântului, patria și tronul s'au conjurat împotriva noastră și ne pregăteau mormântul.

Dar zadarnică este lupta omenească împotriva adevărului și a dreptății. Legea tainică a firii cu necesitate de fier îndrumă întâmplările omenesti pe cărarea civilizațiunii ce duce spre desăvârșire. Omenimea instinctiv urmează acestei legi. Ea a ajuns la recunoașterea necesității de a sintetiza libertatea individuală și libertatea națională într'o unire superioară a societății omenesti. Sinteza aceasta e condiționată însă de desăvârșirea celor două libertăți: individuală și națională. Dacă însă aproape în toate statele civilizate libertatea individuală este desăvârșită ori pe calea desăvârșirii, în unele dintre acestea state libertatea națională era încătușată. Războiul mondial s'a făcut pentru desăvârșirea acestei libertăți. Națiunile trebuie să fie libere, ca astfel între egale drepturi și condițiuni să poată încheia cea mare unire a popoarelor, care va fi chemată să reprezinte o concepțiune superioară pe scara civilizațiunii și să sporească astfel fericirea omenească pe pământ. Toate capetele luminate ale Apusului au mărturisit crezul lor: războiul acesta este războiul pentru liberarea națiunilor, nu de dragul acestor națiuni, ci pentru interesul lumii, pentru interesul omenimii, care numai în chipul acesta e capabilă a păși un pas înainte pe calea fericirii sale. Ideile acestea le-a copt istoria și apostolul, care le vestește, este Wilson. (Trăiască Wilson, ovatii entuziaste și îndelung repetate).

Pentru învingerea acestor idei au intrat în luptă puterile aliate ale Apusului. Românii de pretutindeni s'au aliat acestor puteri, noi cu sufletul, frații liberi cu armele. Românii și-au făcut și de data asta datoria lor de sentinela a civilizației împotriva brutalității.

Națiunile trebuie liberate. Între aceste națiuni se află și națiunea română din Ungaria, Banat și Transilvania. Dreptul națiunii române de a fi liberată îl recunoaște lumea întreagă, îl recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar odată scăpată din robie, ea — *aleargă în brațele dulcetei sale mame*. Nimic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă: — unirea ei cu Tara-Românească. Bucățirea poporul românesc n'a fost urmarea vre-unei legi economice, în care terminologie se ascunde minciuna. Dimpotrivă, teritoriul dintre Nistru, Tisa și Dunăre constituie cea mai ideală unitate economică aproape autarhică. Bucățirea teritoriului românesc a fost act de barbarie. Distrusă barbaria — unirea tuturor Românilor într'un singur stat este cea mai firescă pretențiune a civilizațiunii. (Strigăte entuziaste: așa-i). Teritoriile locuite de Români dela descălecarea lui Traian și până astăzi au fost teritorii românești. Nu există putere de a suci logica până a colo, ca invadările elementelor străine dirijate pe aceste teritorii în chip artificial și prin abuzul de putere a statului cu scopul desființării noastre naționale, să poată clătina dreptul nostru de proprietate asupra acestor teritorii (așa-i). Așaceva ar fi sancționarea crimei și ar constitui o pălmuire civilizațiunii, care principal nu admite substituirea dreptului prin brutalitate. După drept și dreptate Români din Ungaria și Transilvania dimpreună cu toate teritoriile locuite de dânșii trebuie să fie uniți cu Regatul-Român. (Indelungate strigăte și aclamații).

După cum însă cea dintâiu reunire de o clipă a elementului românesc la marginile dela Răsărit ale lumii civilizate s'a făcut prin sabia lui Mihail în numele unui principiu superior celui ce năvălise asupra Europei și care acum în zilele acestea spre usurarea tuturor inimilor, cari bat pentru lumină și libertate, sucumbă cu desăvârșire, tot așa această nouă unire de acum a tuturor Românilor, care de data așa va fi integrală și pentru eternitate, se face prin strălucita învingere a armelor purtate pentru civilizațiune în numele unei concepții de viață superioară lumii ce se prăbușește. Este principiul libertății adevărate a tuturor neamurilor și cel al egalității condițiunilor de viață pentru fiecare individ al oricărei națiuni și este

principiul întovărășirii tuturor națiunilor libere într-o comuniune internațională spre a împiedeca ne-dreptatea și a scuti pe cei mari și mici deopotrivă.

Unirea tuturor Românilor într'un singur stat numai atunci va fi statornică și garantată prin istoria mai departe a lumii, dacă va răspunde tuturor îndatoririlor impuse prin noua concepție a vieții, prin duhul vremurilor noi. Această nouă concepție a civilizației ne va inspira datoria să nu pedepsim progenitura pentru păcatele părinților și ca urmare va trebui să asigurăm tuturor neamurilor și tuturor indivizilor conlocuitori pe pământul românesc aceleași drepturi și aceleași datorinți. Civilizațiunea care ne-a eliberat, pretinde dela noi respectul pentru dânsa și ne obligă să prăbușim în noul nostru stat orice privilegiu și să statorim ca fundament al acestui stat munca și răsplata ei integrală.

Înaintașii noștri pe Câmpul Libertății în 1848 au hotărât așa: „Națiunea română depune jurământ de credință către Împăratul, către patrie și către națiunea română”. Împăratul ne-a înșelat (așa-i), patria ne-a ferecat, și ne-am trezit că numai credința în noi înșine, în neamul nostru românesc ne poate mântui. Să jurăm credință de aci înainte numai națiunii române, dar totatunci să jurăm credință țării civilizației umane. Câtă vreme vom păstra aceste credinți, neamul nostru va trăi, se va întări și fericiți vor fi urmașii noștri până la sfârșitul veacurilor.

La lumina celor expuse până aci, din încredințarea și în numele marelui sfat al națiunii române din Ungaria, Banat și Transilvania rog Mărita adunare națională să binevoiască a primi și a enunța ca ale sale următoarele hotărâri:

I. Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noemvrie (1 Decembrie) 1918 decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Murăș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituanței aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român adunarea națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egala îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terrenele vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârstă de 21 de ani la reprezentarea în comune județe ori parlament.

4. Desăvârșită libertate de presă, asociere și întrunire; libera propagandă a tuturor gândirilor omenesti.

5. Reformă agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființând fidei-comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țaranului să-și

creieze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât, cât să o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de-o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potențarea producției.

6. Muncitorimei industriale i se asigură aceleași drepturi și avantajii, cari sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea națională dă expresiune dorinței sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în această adunare națională salută pe frații lor din Bucovina scăpați din jugul monarhiei Austro-Ungare și uniți cu țara mamă România.

VI. Adunarea națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjugate până aci în monarhia Austro-Ungară, anume națiunile: cehoslovacă, austro-germană, jugo-slavă, polonă și ruteană și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest războiu și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea națională dă expresiune mulțumitei și admirației sale tuturor puterilor aliate, cari prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru războiu au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara-Ungurească adunarea națională hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe cari le va afla necesare în interesul națiunii.

Incheiul repezind dorul nestins al celor 14 milioane de Români: **Trăiască România Mare!**

Vasilie Goldiș.

(Sfârșitul raportului care conține vorbirea dlui dr. Iuliu Maniu, vorbirea lui Jumanca — în numele social-democraților români — vorbirea dlui Vaida și a P. S. Sale ep. Papp vor urma).

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Alba-Iulia, 2 Dec. 5 ore d. a.

Azi Luni n. a. c. la 9 ore s'a întrunit Marele Sfat al Națiunii Române ales Duminică de Marea Adunare Națională. Ședința aceasta s'a ținut în sala mare a palatului justiției din Alba-Iulia. Președintele Gheorghe Pop de Băsești ocupă scaunul presidial.

Sala e tixită de membrii M. S. N. R. și de auditori numeroși. Dnul dr. Iuliu Maniu cere cuvântul și propune să se aleagă o comisiune

care să propună pentru Consiliul dirigent lista celor 15 membri. Pentru această comisiune propunătoare recomandă să fie numiți de membri: P. S. S. episcopii Miron E. Cristea, Iuliu Hossu, d. Vasilie Goldiș d. dr. Ioan Suciu, d. dr. Aurel Lazar. Președintele întrerupe ședința, până ce comisiunea propunătoare își va prezenta lista membrilor dirigenți.

În cursul pauzei d. dr. Șt. C. Pop, în baza dreptului vechiu ce-l avea încă până la constituirea noului consiliu, ca fost președinte pe stegarul Ion Arion din comuna Agriș com. Turda-Arieș, care a fost împușcat mișelește de gardiști unguri, în gara dela Teiuș, în drumul său spre Alba-Iulia la Adunarea Națională, îl declară de mort al națiunii române și propune ca înmormântarea să se facă în cheltuelile C. N. R. și să fie înmormântat cu pompă militară, cu orlestră militară. În mormântarea urmează azi d. a. la orele 2 și jum. din biserica gr. ort. rom. din Măieri. Din partea M. S. R. se delegă la înmormântare doi reprezentanți.

Tot în cursul pauzei d. dr. Ștefan C. Pop roagă pe cei de față, ca toate actele referitoare la M. A. N. R. să fie predate dlui dr. S. Dragomi sau dlui dr. O. Oanea sau d. dr. Ștefan C. Pop. Mai târziu actele să fie trimise prin poștă dlui dr. Șt. C. Pop la Arad. Aceste acte rămân istorice și doveditoare pentru hotărârile luate de marea adunare națională.

În curând se redeschide ședința. P. S. S. d. dr. Miron E. Cristea, raportează despre hotărârea comisiei propunătoare, care pentru marea sfat al națiunii române propune de președinte pe d. Gh. Pop de Băsești, de v. președinte episcopul dr. M. E. Cristea, episcopul Hossu, Andreiu Băseanu, Teodor Mihalci; dl. notari ai sfatului pe dnii dr. Silviu Dragomir, dr. Caius Brediceanu, dr. Mihaiu Popoviciu, dr. Gheorghe Crișan, Ghită Pop, Traian Novac.

P. S. S. episcopul M. E. Cristea relevă că a sosit ziua faptelor mari, a trecut ziua vorbelor. Raportează că comisiunea propunătoare indică de președinte al comitetului executiv, care se va chema *Consiliul Dirigent*, pe d. dr. Iuliu Maniu (ovații).

Membrii în consiliul dirigent se propun dr. V. Suciu, V. Goldiș, dr. Al. Vaida, dr. Șt. C. Pop, dr. I. Suciu, Oct. Goga, dr. A. Vlad, dr. Emil Hațiegan, dr. A. Lazar, V. Osvada, dr. Bontescu, dr. R. Boila, d. Flueraș și d. Jumanca.

Sediul acestui consiliu dirigent s'a propus să fie Sibiuul. *Propunerea se primește.* D. dr. I. Maniu în nesfârșite ovații i-a cuvântul, mulțumește pentru încrederea ce se pune în el, accentuiază rolul neamului românesc de sentinelă a civilizației în orientul Europei. Desvoaltă programul de muncă în liniamente generale și cere încrederea și sprijinul întregii Națiuni Române. Propune ca hotărârea Românilor din Ardeal, Ungaria și Banat de a se uni cu România să se aducă telegrafic la cunoștința M. S. regelui Ferdinand I, guvernului român și corpurilor legiuitoare române. Propunerea se primește cu unanimitate și mare bucurie. — Președintele spune apoi, că ar mai fi un al doilea punct de discuție, adică completarea M. S. N. R. Acest punct însă la propunerea dlui dr. Maniu se omite deocamdată din program, rămânând să fie pus la ordinea zilei într'altă ședință, după ce vor fi sosit propunerile consiliilor comitat. privitoare la întregirea M. S. N. R. Aceste propuneri au să se facă în timpul cel mai scurt (2 săptăm.). D. dr. Silviu Dragomir propune ca după actul mare al proclamării unirii să se trimită M. Sale regelui Ferdinand următoarea telegramă:

Către Maj. Sa Regele Ferdinand I.

Adunarea Națională a Românilor din Ardeal, Banat și Țara Ungurească, ținută în Alba-Iulia, glorioasa cetate a lui Mihaiu Viteazul, a decretat într'un el de entuziasm fără margini, cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu regatul României.

Vestindu-Vă hotărârea aceasta care încoronază aspirațiile de veacuri ale neamului românesc, rugăm pe Majestatea Voastră primiti omagiile ce venim a Vă adresa cu profundă supunere. Trăiască Maj. Sa Ferdinand, regele României!

Trăiască Maj. Sa Regina Maria.

Trăiască Augusta lor Familie.

Trăiască România Mare!

(Restul raportului nostru telefonic, din lipsă de loc îl vom da în nrul următor).